

Gəmme - Vere and Doyayo Comparative Wordlists

Compiled by Ulrich Kleinewillinghöfer (2015)

The wordlists presented are the results from a survey of the Gəmme and Vere languages in Nigeria and Cameroon which was part of the research within the project "*Grundlagenforschung in den Adamawasprachen: Fali sowie Sprachen der Duru- und der Leeko-Gruppe in Kamerun*"; Institut für Ethnologie und Afrikastudien (IFEAS), Johannes Gutenberg-Universität, Mainz- Germany. <http://www.blogs.uni-mainz.de/fb07-adamawa/>.

The Gəmme languages are spoken in the southern part of the Alantika Mountains in Cameroon and Nigeria. There are two subdivisions (i) Gəmnəme (or Gəmnəm) and (ii) Gəmme (aka Panme, Kompana). Gəmnəme lects are Beiya and Gindoo and Riitime. Our limited data on Gindoo indicate that Gindoo and Beiya are but variants of one language. The major Gəmme (Panme, Kompana) lects are Yegme, Dəhnime, and Baanime.

The various lects of the Vere Language Group are presented in a separate document (<http://www.blogs.uni-mainz.de/fb07-adamawa/files/2015/06/Vere-group-100-.pdf>). The tables are also meant to exhibit the structure of the Gəmme - Vere branch of Samba-Duru. Thus key representatives of the Vere languages are listed here as well. The tables illustrate the linguistic division of the **Koma** ethnic groups. The lects of the northern Koma peoples, represented by the Gəunem variety Yarəm and Vəmnəm (Koma Vomni) clearly pattern with the languages of the Vere peoples. The languages of the southern Koma the Gəmnəme lects (Beiya, Gindoo, Riitime) and the Gəmme lects of the Kompana form their own subgroup. Doyayo (=Dooyaaayɔ) data conclude the tables, to also illustrate the distinct status of Doyayo within Samba Duru. Unlike the Gəmme - Vere languages, Dooyaaayɔ has no functioning noun class system. Many nouns do not have a morphologically marked plural form.

GƏMME GROUP

Beiya (Gəmnəm)	of Bimleru; Cameroon	
Gindoo (Gəmnəme)	of Denou Koubi; Cameroon	contributed by Ndjidda Mathieu
Riitime (Gəmnəme)	of N'dingtire; Cameroon	
Gəmme (= Kompana)	Yegme variant; Cameroon	the Kompana variant written by the Lutheran Church
Gəmme (G)	Gəmme of Gimuru, Dəhnime dialect, Cameroon	
Baanma (Baanime)	Gəmme lect of the Baane; Nigeria, Cameroon	recorded by Ndjidda Mathieu

VERE GROUP

Vəmnəm (Koma Vəmnɪ)	of Tuli; Nigeria	
Gəun-Yarəm	Gəunəm (Koma) of the Yarú at Gɛɛɛ; Cameroon	
Jango (Mom Jango)	of Dan Wumba; Nigeria	
Jango (S), (N)	of <u>S</u> oncha; of <u>N</u> assarawa Koma; Nigeria	
Momi	of Yadin; Nigeria	compiled from Blench & Edwards 1988. (Momi Dictionary) and own field notes
Kobom (Vere Kari)	of Komboro; Cameroon	

DOYAYO

Doyayo (=Dooyaaayɔ)	of Poli; compiled from Wiering & Wiering 1994; and a Doyayo Wordlist contributed by A. Kpengabse
---------------------	--

	fish poisson	bird oiseau	louse pou	dog chien
Beiya	duksə / duktə	nóí / nɔɔp	léí / léép	yɛi / yɛɛp
Gindoo	duktə / duktəb	nós / nób	lɛɛ / lɛb	yaa / yab
Riitime	dúkse / dúkté	nó / nóbe	lé / lēbē	yáá / yaabe
Gəmme	dùktá / dùkté	nóo / nóe	léé / lɛyɛ	yaa / yaye
Baanma	dugtáa / dùktiba	nós / nóóba	lɛɛ / lɛɛba	kèé / kèèba
Gəunəm-Yar	dʒugə / dʒuirə	núi / núú	nyéégí	zāi / zāu
Vəmnəm	dukò / duktò	nósɔ̀ / nós	yanʒò / γληύ	zaazò / zaa ^h
Jango	dùsú / dùtú	nó / nós	téndi	ája / ájaayi ; ájaá / zaá (N)
Momi	dúgà / duukt	nɔɔs / nɔɔi	tendə̀əzə / tendə̀əi	zaaz / zaai
Kobom	duku / dukti	nósɔ̀ / nós	tééɔ̀ / té	dʒááɔ̀ / dʒáà
Doyayo	du ¹ tu ¹	nɔ̀ɔs ³² ɛ	dɛ ¹ dɛ ¹	kaa ³¹ yɔ ¹
	meat, flesh, stew viande (sauce)	animal, meat nama	horn corne	tail queue
Beiya	gbóók / gbóón	gbóók / gbóón	gól / góótə	saal / saatə
Gindoo	gbók / gbógəb		gól	sal
Riitime	gbóógə / gbóo		góle / gó'o	sálé / sá'a
Gəmme	námze / náámé'ɛ	lá'a / lá'e	gɔɔ'mé / gɔɔ'méè	sahle / sa'a , saa ^x he
Baanma	námza / námra	námza	gòma / gòmɔda	sahla / sa'a
Gəunəm-Yar	gusə (stew)	djùə̀rə / -də̀	gúl / gúre	sal / saare
Vəmnəm	gusò	dɔɔrò	gúllò / gurí	sallò / satte
Jango	gusú	nánsú / nándú (S)	gúllú / gúrí	salla / sallatu
Momi	gàlà / gəlèt		guul / guur	salá / salət; sala
Kobom	gùlɪ		gúnní / gúri	sánni / sadte
Doyayo	nam ² bo ³	nam ² ; zoos ²² (prey)	gule	saane

	egg oeuf	feather plume	body hair poil	hair cheveux
Beiya	báál / báár	gákə / gáɲnə; gáptə	gáká / gáɲnə; gáptə	súkə / súɲnə
Gindoo	bál	gákə / gákəb	gákə / gákəb	súkə / súkəb
Riitime	gbálē / gbáʔa; gbár are	gáko / gágne	gáko	súkō / súgnē
Gəmme	bálē / báʔa	gábke / gábtē, gábme	gáblē / gábtē	yúgsē, yúse / yúkré
Baanma	bála báʔa	gábka / góbta	góbta	yúhsa / yúhra
Gəunəm-Yar	báál / báárē	biàmbəl / biàmdə	gákká / gáúrá	ʃúgá / súgʰrám
Vəmnəm	bállə / barr	gákpò / gákp̄tò, gáptò		sókò / sómgbárám
Jango	bállú/ bárí	gígbugú / gígbe		sú ¹ / súnnúnɲ
Momi	baal / baar	gákp / gə̀u		suuk
Kobom	bónni / bəri	gəppu / gəpti	gəpti	ʃúkū / súɲnúm
Doyayo	bə́ə ³ re ²	bən ¹ tig ³ yo	bən ¹ tig ³ yo	su ¹ su ²¹ go ¹
	tree arbre	wood bois	root racine	bark écorce
Beiya	téé / teete	láb	yéɲsa / yéɲsáp	kóbsá / kóɲná
Gindoo	teʔ/ tetə	lab	yɪɲsi / yɪɲsəb	kəkə / kəkəb
Riitime	téʔé / tété	labó / lare	nyéɲsa / nyéɲsíp	wáʔáko / wáʔáne
Gəmme	téʔé / teʔnē	lábé / láʔyē	yááza / yáázie	wəʔəta / wəʔətie; kókpá
Baanma	teʔe/ teʔna	kíʔi / kíʔba	yíízaa / yííziba	wəʔətáa / wəʔətíba; koka / koma
Gəunəm-Yar	lau / lasə	lasə	tye hnyíisi / tyarə hnyíisú	wúʔgól / wúʔkyé
Vəmnəm	təe / teʔtə	rabò / rasò	yíisə / yíisəni	wōókpər / wōókpə
Jango	rák / ratú	rák / ratú	nyíiru; nyillu / nyife (N)	kókú
Momi	tè / tèt	ráu / rát	yíisá / yíisát	kpókɔ / kpáu
Kobom	té / tėti	ràbù/ ràrì (~ràtì ?)	yíisézù / yíisé	wóʰk kpózù / wóʰk kpó
Doyayo	tə́ə ¹ yo ¹	rənto ³²	zən ²³ ; yēēse	po ¹ kil ²¹ yo ¹ , gbaan ¹²¹

	leaf feuille	earth terre, sol	seed, Ha. iri semence	grain, Ha. hatsi
Beiya	dánzə / dánɬər	yéptə	dóór	néngə / néɲnə
Gindoo	dánə / dánɣəb	yébtə	dóktə / dóktəb	
Riitime	danze / dánɬíire	yébtə	dóʔōrē	
Gəmme	dónzɛ / dónɣéè	yépte / ; yépte	dókle / dɔɔge	yéɲle / yéɲde
Baanma	gbálga / gbáʔa	yepta	dókle / dóge	dógta ; yêla / yênda
Gəunəm-Yar	dzingə / dʒɪnsə	áurə	dʒwágə / dʒwágíé	
Vəmnəm	dankə / danɣə	óptə	duga / duktə [iri]	re-, rej rə (~ of guinea corn)
Jango	dángú / dānsú	ɲwɔ́ttú	dottu	rendu
Momi	dónz / dónɬi	bùt; bú	dugá / dókt; dogá / dokt	
Kobom	déɲni / deɲsi	ápti	ròmdà / ròmdáti	
Doyayo	kpase ; pase ³²	hɛp ³ to ²	dɔɔ ¹ to ¹	lɛɲse ³²

	fire feu	smoke fumée	ashes cendre
Beiya	laaʔ, laʔ / laatə, laʔtə	rààm / rààmtə	táám / táámtə
Gindoo	laʔ	yòl	kinzə
Riitime	láʔá / láʔté	raamé / raamté	támé / támté
Gəmme	láʔá / láʔé (ʔe)	yòlé / yòʔ	kinze
Gəmme (G)	laʔa / lare		zéble / zébe
Baanma	laa / laʔra	yila / yìʔi	zépla / zépba
Gəunəm-Yar	la / laarə	yaangə / yaangyè	tam
Vəmnəm	raa	lòɲgbò	tam
Jango	raá / raasún	hyeɲ / hyentúm	taɲ
Momi	rà / raɲbət	iyèèm	tòm
Kobom	ràà /	yòm	tám
Doyayo	laa ¹ yɔ ¹	uu ¹ sɛ ¹	ta ¹ mɔ ¹

	grease, fat graisse	oil huile	star étoile	moon lune
Beiya	nóól / nóór	kurmə / kurmətər	yěrá / yěrəp	séé / séétə
Gindoo		kurmə	yòòrì / yòòrəb	séʔ
Riitime	nóore		ánlē / áne	séé / sééte
Gəmme	nóótē	kume / kumde	yòòráà / yòòríè	séʔe / séʔye
Baanma	nəhta	kuma / kumda	yòòráà / yòòríba	séʔe / séʔra
Gəunəm-Yar	ṽúú; ḥ ^w úú / ḥ ^w úúré		jièsəl / ʒièsè	ʃíé / ʃíérá
Vəmnəm	wóó		zùllò / zùsi	see / seerə worəno
Jango (S)	wángú / wángútú		jòsí / jòsíi	séé / séérútú
Momi	wóók	wóók	zòsəz / zòsi	see / seer
Kobom	wóʔ / wómìtì		jénni / jette	sé / sémitì
Doyayo	nɔɔto ³²	kur ¹ mɛ ¹	sɛɛ waato	sɛɛ ²³ yo ²
	sun soleil	day jour	cloud nuage	rain pluie
Beiya	nuʔ / nuutə	nəəl / nəəʔ	zíbsə / zíbrə (zíptər)	mám lɛgəm
Gindoo	nɔʔ		sòk	mám naɲní
Riitime	nóʔɔ		támá / támpé	mám langné áánè
Gəmme	lúʔó	nɪle / nɪʔi, lúúmo / lúmne	mám sógé / sómé	mááme
Baanma	nɔɔ	mikseè	mám kùúsa	mááma
Gəunəm-Yar	zum	rəl / rə	gbéírí / gbéírú rú	mám bè náɲgə
Vəmnəm	zúm aanúm	ʔrəə (pl)	koɪ wən / koɪ we	maàm billò kpéim
Jango	úllá	úllá	kàlá / kàláí	mám billu
Momi	ùlá / ùlét	ùlá / ùlét	kòlóz / kòlí	ma biləm
Kobom	júm	róó	búgdizù / búgdi	mám
Doyayo	ʔt ³¹ yo ¹	ʔt ³¹ yo ¹	kuu ³ se ²	bɛl ²

	night nuit	path, road chemin	water eau	rain cloud lourde nuée
Beiya	ùri / ùròp; túkə-	gbáání / gbáánóp	má:m / máámtə	mám lūūrī
Gindoo	túkən	kpándi / kpándóp	mám	
Riitime	uura / urbe	gbáúnā / gbáúnóbe	máámē / mámte	támpé ìnkír
Gämme	tukse	náhpèé / náhpie	mem'e	
Baanma	bíkxa / bíkra	nèhpa	mema / memda	
Gəunəm-Yar	cúgá / cúgérəm	narə / nattə; náttə	mám	
Vəmnəm	túkò / túm(g)bérəm	nɔr ʰbái / nɔtə ʰbái	maàm	
Jango	tíssú	ᵐbélá / ᵐbél tú	máj / mántúŋ	
Momi	túkz / tük	bilá / bilət; mɔŋá / mɔŋt	máàm / máŋbət	
Kobom	túkù	nàrà / nàràtì		
Doyayo	yɛm¹sɛ¹	gbɔ²nɔ¹yɔ²	mɛ¹mɛ³	

	mountain montagne	hill colline	stone pierre	sand sable
Beiya	gəblə / gəŋnə	gəkə wáá	bel / beetə	wóəl / wóétə
Gindoo	gəblə		bel / be'tə	wól
Riitime	gókó / góggnē		bilé / bi'íte	ŋwáále / ŋwáá'e
Gämme	gəble / gəb'e	gəblí lɛɛláa / gəb yɔ'síye	bele / be'e	wóle / wó'ɔ
Baanma	gobla / goba	gəblí lɛɛláa	bega / be'e	wóla / wó'ɔ
Gəunəm-Yar	gəwəl / gəwe	bwəl / bwerie	bil / bigye	ǵúrèirə
Vəmnəm	gourə / goute		billò / bige	ó'rènké
Jango	káárú / kááté		pìndú / pinní	ŋwaàku
Momi	yùik / yùim; yíik / yíim	gbəkr / gbək	bìnt / bìni	wá'arək / wá'ari
Kobom	góuri / góuté		binni / bíké	ápti óróŋku
Doyayo	go¹lɛ¹	gəat⁴¹	be¹to¹	hɔɔ⁴lɛ²

	person personne	husband, male mari, male	man homme	femme woman
Beiya	yérí / nép	wai / waap	wai / waap	sini / símbə
Gindoo	yéri / néb		wayi	né sini
Riitime	yírá / nébē	waayo / waabe	yíri waabáí / néb waapóbe	(yíri) nésina / néb néssíbē
Gəmme	yéèwá / yéésíè	wālgé / wààlé ² ye	wálbéera / wálbérié	ní:sá / sìimíè
Baanma	yééríwáa / yééríba	wààla / wàlba	walbéraa / wàlberíba	senà / semba
Gəunəm-Yar	mái tiní / máú cínú		mái yà·rí / málú yààrù	mái kii / málú kīnū
Vəmnəm	mazò / mari	yaazò	maa / mari yaàkè	maa kíízò / mari kííke
Jango (S)	zera / zera, zéréyi	yaara	gbàmà zera / gbamì	kìi zérá / kíiyì
Momi	née; zìiz / zìrì		née yáʔáz, yáʔáz; zìi yáʔáz	kiiz / kii; née kiiz / néékii
Kobom	mánzù / mári	yáázù	mánzù yáázù / yáárē	mánzù kíízù / kíírī
Doyayo	doo ²³ yɔ ² / doo ³ dɛ ² ; zaan ¹ / zɛ ¹ nɛ ³	wa ⁴ l ¹ to ¹ yɔ ¹	wa ² lɔ ³ / wa ² lɛ ³	nɛɛ ²³ yɔ ² / nɛɛd ² ɛ ³

	child enfant	name nom	death mort	sleep sommeil
Beiya	wáá / yérəp, yárəp	nííl / níítə	wəl / wə̀̀tə	nīm / nīmtə
Gindoo	wáá	níl	wələ	nīm; zul
Riitime	wá / yáábe	lálē / ləʔə	wōle	náóme
Gəmme	wáà / záiyè	nímlē / nímē	wóólē ~ wáále	námé
Baanma	wáa / watiba	nímla / níma	wəla / wəʔə	nima
Gəunəm-Yar	waa wóú / yáúyau	lál / lérə	wuəgə / wùrəm	rím; rəm
Vəmnəm		niirò / niite		rəm ! (v)
Jango	wáá / yàngé	ríírú / rííté		ríŋ
Momi		ríír / ríítí	wirk	rəm
Nissim	wá / yérú	níllə / níttə	wərkə / wúnnə	rəm
Kobom	mánù wá / yéré	rííri / rííté	wúrá; wórā	rím
Doyayo	waat ³² ~ waa ² to ³	nuŋ ²	wor ³ ko ²	yoo ¹ mɛ ¹

	skin peau	head tête	eye œil	bone os
Beiya	wókā / wóŋnə, wókna	zul / zuutə	nol / nootə	néngə, néngə / néŋzə, néŋzə
Gindoo	kəkə	zul	nol	níŋə / níŋgə
Riitime	wókā / wókne	zúlé / zúʔú	nólé / nólʔ	lénɡə / lénĕ
Gämme	kəkpe / kəkme	zúlé / zúú	nólé / nólʔ	níngē / níŋmē
Baanma	kəhka / kəkma	zula / zuʔu	nola / nólʔ	níŋga / níŋma
Gəunəm-Yar	wágə / wágərəm, wágtəm	zul / zurie	nual / nuare	nyáŋsəl / nyáŋsé, nyáŋgə
Vəmnəm	wúúkò / wúmgbərəm	zur / zúú	nər / nɔɔ	néŋkò / néŋtə
Jango	wók / wónnú	zurù / zuʔe	nóru / nól	réndúkú / réndé
Momi	wók/wóŋn, wógrəm	zuur / zuʔuti	nər / nólʔ	nènk / nèn
Kobom	wókù / wóŋnúm	zúri / zúúté	nórì / nól	néŋkù / néŋtə
Doyayo	zɔɔ ² lɛ ³	zul ¹ e	lɔ ¹ lɛ ¹ ~ yɔ ¹ lɛ ¹	lɛŋ ³ ko ² ~ lɛŋ ² ko ³

	ear oreille	nose nez	mouth bouche	tongue (lie) langoe (mensonge)
Beiya	tol / tootə	míil / míitə	nok / noŋtə	méél / méétə
Gindoo	tol	míl	nok	mél
Riitime	tólé / tólʔ	míile / mííʔe	nogúsa / nóŋtə	méle / méʔe
Gämme	tólé / tólʔ	míhʔle / míhʔie	yólé / yòé	méhʔle / méhyē
Baanma	toga, toʔga / toʔma	míhla / míʔi	yòla / yòʔo	méhla / méʔe
Gəunəm-Yar	cul / curie, tuure	míʔl / mííré	dám / dámdə	míal / mére
Vəmnəm	tukò / tuŋbərəm	mî / mîim	súú / sútò	mæ̀lò / mæ̀te
Jango	tón / tónnun	míŋ; míŋ / mínùn	ʔdáj / ʔdántun	mbéelu / mbéi
Momi	tək / tólʔ	mii / miin	suu / suut	meel / meeli
Nissim	tóól / tóótə	míí / mííne	dóbzə / dóbpe	mæ̀lə / mæ̀té
Kobom	tókù / tóó	mí / míimī	dám / dámtíréi	méeni / mété
Doyayo	tɔn ¹ ɛ ¹	mijl ² ; gɔɔs ² ɛ ³	yaa ¹ yɔ ¹	mele ³²

	tooth dent	neck cou	breast sein	chest poitrine
Beiya	núnɿlā / núnɿ	kòlí / kòláp	wóóm / wóómtā	gíli / gíliyí
Gindoo	nínɿlā	dùksà	wóm	kpòɲà
Riitime	lúnɿle / lúnɿe	kólá / kólbe	wóóme / wóómtē	gbòngó / gboɲné
Gəmme	nínɿlē / nínɿē	dùkse / dùkre	wóhlē / wóhyē	gə ^h k ^h é / gə ^h gmé
Baanma	nínɿla / nínɿa	dùksa / dùkra	wóhla / wóʔa	gihka / gigma
Gəunəm-Yar	núúl / núúré	djùgà / dùirə	wúm / wúmdárə	gùmà / gùmdè
Vòmɲəm	nuurò / nuute	dùkò / dùɲbò	wôm / wommò	
Jango	núúrù / núúi	gɔɲ / gɔ̀'ɔte	wán / wántúnɿ	gumbuku / gumbute (N)
Momi	nùùr / nùùʔ	duk (~ duuk) / dugrəm	wəʔor / wə	
Nissim	núúɿlə / núúté	dùkà / dùɲrəm	wáám / wáámdaréí	guma / gumtə
Kobom	núúri / nuute	dúkú	wóm	gumbu / gúmti
Doyayo	nuɿ ⁴ go ²	kɔ ⁴ ɿé ² ; durko (Kp)	wəɿ ³ ɿé ²	pɔɲɿ ³² , kpɔɲgɿ ² (Kp)

	heart coeur	liver foie	belly ventre	stomach estomac
Beiya	tíglá / tíɲnà	sííl / síítə	ful / fuutə	bùùsí / bùùsáp
Gindoo	témlə / témləb		ful	bùsə wúni
Riitime	dágō; témbēēsa	síílē / sííʔē	dandiyó / dandíbé	vuti huúna
Gəmme	témlə tikilé	téémle / téémē	fúlé/ fúú	səhke / səkme
Baanma	bouna	témle / téma	fula / fuʔu	səhka / səkma
Gəunəm-Yar	cáməl / cámdə	cáməl / cámdə	bùrì / bùrù	
Vòmɲəm	cám; tsamlə kpalcígə			
Jango (S)	tíkò / tiɲborəm	tém / témté	baaro / baate	
Momi	tìyi	tindù / tinni	bààrù / bàte	
Kobom	tiik (nat.); temr (emotional)	temr	bààr / bàʔàti	
	tém / témté	tém	bāārī / baate	butizù / búti
Doyayo	kəɿ ¹¹	baat ¹	buu ¹ yo ¹	zékumyo (Kp)

	nail, claw griffe, ongle	knee genou	blood sang
Beiya	səkí / səkáp	dəʔ gollə / gɔɔn	meem / meemtə
Gindoo	səkí	lukə / lukəb	mem
Riitime	kəká / kəkábe	dəʔə gōnlé	mēmēmē
Gəmme	kúpse / kúbrē	dəʔə lúgē / dəʔən lúgme	míímé
Baanma	kúpsa / kúbra	dəə lúga / dəʔin lúgma	miima / miimda
Gəunəm-Yar	nái kwakə / nái kwaksə	də dukə / də dùirə	kpa ^a / kpààsədə
Vəmnəm	kókpò / kópsò	denkò dúkpəkò / deŋtò dúkpê	kwaalò / kwaasò
.....			
Jango	kəkù náj / kəkù nátù	gbútúkú / gbúté	kpa'arú / kpa'até
Momi	ḡúnkə / ḡúnnə	ruukp / ruukpì	kpààl / kpaai
Kobom	náá ìidzù / náá nìiré	dəə rəpù / déntí rúpti	mēm
Doyayo	orko ³²	ḡukyo ¹¹ ~ ḡuko ¹¹	gaa ⁴ me ²

	arm bras	hand main	leg jambe	foot pied
Beiya	náák / náántə	náák tákə (paume)	dəʔ / dəmtə, dəntə	dəʔ
	nák		dəʔ gbəŋtəl	dəʔ
Riitime	náágō / náŋte	nák tako	dəʔə / dénté	dəʔə tako
Gəmme	náʔā / náʔne	náʔā / náʔne	dəʔə / dəʔne	dəʔə tááke / dəʔn tá ^a kme
Baanma	naaga / náʔna	naaga / náʔna	dəə / dəʔna	dəə tahka / dəʔin takma
Gəunəm-Yar	nái / náiré , nándə	nái táyé / náiré táyé	də/ dəndə	də táyé / dəə táirə
Vəmnəm	ná ^a / náánò		denkò / deŋtò	denkò táirò / deŋtò táí
.....				
Jango	náj / nátu	náj / nátu (S)	ⁿ díru / ⁿ díntu	ⁿ dírù / ⁿ díntù (S)
Momi	ná / nát	náʔ / nát	də / dənt	də; tàgá / tàgót
Kobom	na / náánī	náá taŋna / náá taŋniti	də / déntī	dəə taŋna / dénti taŋnī
Doyayo	naa ³ ne ²		dəə ¹ yo ¹	

	big grand	all tout	many beaucoup	
Beiya	gbòkán	dòṅsí	sòṅgání	
Gindoo	gbòkí	wòḍní	kpèb	
Riitime	gbéngá ; gónnē	púllúk	gbèb ; gbár gbèb	zèélóné ; yáb zèelibe
Gämme	gbàá / gbà'ie	wòhí	béhé / béhmé	
Baanma	gbà'áá / gbì'iba	wòhí	behna / behpa	
Gəunəm-Yar	gəən / gəəndə	pát; nyáré fyáù	ṅwààné	
Vəmnəm	gaàn	pát	bónnò	
Jango	bíító	gbí		
Momi	kwərka	kpát	kpəka	
Kobom	bintán	pát	bónni	
Doyayo	gbòlɛ ¹¹	sɛw ³ , pɛt	bòlɛ kit- ²	

	short court	small petit	long long	new nouveau
Beiya		bə-	yəmtən	pəən
Gindoo		màábe	yəmti	pəyi
Riitime		tətuwááne ; dúksē	hnyámtine	kpəné
Gämme		lèèwáh / lèègíè	yə̀əmâ / yə̀əmiè	pəə / pəyə
Baanma		lɛwáa / yiibáa	yəəma / yəmba	pəya / pəəba
Gəunəm-Yar	ʃɪnɒ ; kərkinɪ	ʃɪnɒ	yʷən	pɒn; pəi / pou
Vəmnəm		wúnno	kpə̀ɲtír	pən
Jango (S)		sá'átù	ye'é ; yéntə	pəttù
Momi	yèè'pà	wáánààrè	yeeke (be tall, high)	pəni
Kobom		wáà ténna	yéénī	kpəni
Doyayo			zi ²³ / ziide ²³	sɛ ⁴ go ²

	dry sec	hot chaud	cold froid	old vieux, ancien
Beiya	kóktók	doolən	tóom	
Gindoo	kókti	doʔli	tóm	
Riitime	kóʔrine , kóʔərine // kóʔəree	máʔline / máʔlee	tábkáne	
Gämme	kóktáá / kòktié	taame	tóbme	
Baanma	koktà / kòktìba	taama	tébma	
Gəunəm-Yar	kweirən ~ kwoirən	màanən	tauní (v.)	dəʔəsə / dəəru
Vəmnəm	kòdín	maà	taṁ	
Jango	kəmbù , kóssàŋ	sənsá	tammù	
Momi	koseka	maaká	lómaa; ɔr tau	
Kobom	kóktináni	máàmù	tammu	
Doyayo	koo ⁴¹ to ¹	saa ³	saŋ ³	

	round rond	good bon, gentil	full plein; rempli
Beiya	kárwár; kárbál kərbál	soní; rooní	yībəl
Gindoo	kàèrkári	roní	yì'ín
Riitime	kárérəʔ	sóná	hnəʔsine
Gämme	lèèkáátà	sòòná / sòòniè	yìʔ yiná
Baanma	lèèkátaa	sòònáa / sǝmba	yìʔ yina
Gəunəm-Yar	kér(ə)kən ~ kérkən	gəəsə	hnyìisá
Vəmnəm	kourourou	womnò	yìisó
Jango	káá	gántɔɔ	mìisáŋ
Momi	bála káəs ('like egg')	go; ɔomii; gongà	yìiʔika
Kobom	kóónì	gbám	yíisi
Doyayo	kim ¹ to ¹	rɔ ¹ bɔ, ɓeɛrɔ	hijsa ³¹

	white blanc	black noir	red rouge		
Beiya	vúnnə / vúrbo	wítikí	yəəbə-	lám	gaŋrém
Gindoo	vúlàkí	wítikí	wèègí		
Riitime	vúrá / vúrbe	hnyííne, hnyííyo	yébá, yəbnē / yəbpe	lúmé	gámrmémé
Gəmme	vúlàká / vúlàkiè	wíntiká / wíntikiè	wìigá / wìigíè		
Baanma					
Gəunəm-Yar	bú kəngʌ	wúnə yútiñ	bíkən		
Vəmnəm	búnno / búkke	yíino / yíike	bimnò / bikke àn/àì		
Jango	bútòò / bútu	wíitò / wíitù	bítòò / bítu		
Momi	bunì	wiinì	bimni; veeya		
Kobom	búnnī / búrumē	wíinī	bímíni		
Doyayo	buu ²³	wilo ²³ / wile ²³	ho ¹ bo ¹ / ho ¹ bē ³		

	who qui?	what quoi?	with avec, et		
Beiya	wé ya	é ya	nə		
Riitime	ŋ ^h wí ǵ	í yá	nə ēn mán moi et toi		
Gəmme	wóónià; gééni (pl.)	á yā ?	vun avec; yàn et	tó	
Baanma	wóní yá?	ánya	yàn	sée	
Gəunəm-Yar	wúnya?	ní ya	nʌ		
Vəmnəm	zíya	néya			
Jango (S)	jè jiya (jìya)	nènə // nènì ya			
Momi	ázá yà ?	áná yà ?			
Kobom	júyà	ní ya	ń nān		
Doyayo	bo ¹	no ¹	hi ¹		

Verbs are generally cited : (i) in the form of the imperative, the most common markers are: **-m, -mu, or -ŋ**; or
 (ii) as infinitive (~ verbal noun), the general suffixes are: **-na, -(N)a** (Gəmme group); **-ni** (Damtəm and Gəunem lects)
-ku, -kə, -ko, -ka, -kpa, -kpo, -kwa (Vere languages) and **-k(yo)** in Doyayo; or else
 (iii) in the form of 3.P.Sg. Factative / 'Aorist' / Perfective respectively. The pronoun 3.P.Sg. is generally $\emptyset$ [zero].

	kill tuer	die mourir	sit s'asseoir	stand être debout
Beiya	yòm ná	wərná	kumná	dí'ná
Riitime	yòm ná	wərná	kəm; kəmɔ! assieds toi	dí'i pá ; diiyə pá
Gəmme	yòm yomá	wəyi wəná	kim kimá	dí'gi díŋá
Baanma	yòmsínáa		kim kimá	dí'igi díŋá
Gəunəm-Yar	iuní; ?iù-	wuní, wùní	gauní	diiní pá
Vəmnəm	?im; ikpò	wərnəm; wərkò		déékò; dee-
Jango	ikkú ; immu (~ him!);	wòsáj	gàmù dii	deetú
Momi	iikwa	wərká; yooka	gamná	de'ká
Kobom	ím	wəríim; wə-	gám; gáb-	díém; die-
Doyayo	ḡr ³	wər ³	dɔɔtigyo ; kəm ⁴ (rester)	er ⁴ , erk ¹ (yo) ¹
	rise se lever	fly voler (oiseau)	lie down [kwanta] se coucher	sleep dormir
Beiya	luuná	luuná	kitná	nəə'ná
Riitime	lúúná	luuna	kizo	nəəme
Gəmme	luh luná	luh luná	kis kiná	nii niná
Baanma	luh luu'ná		kis kiná	nii niná
Gəunəm-Yar	ḏúúm pá	ḏuní	kiiní; kiirém	rəní; rə-
Vəmnəm	rum péi	úsom úsóko		rəm rəsəm
Jango	úsùn paá ('stand up')	usuku	kisùn dii	
Momi	ruuká	uská	kiina; seeká	kiiná
Kobom	rú ^u m pèi; rússí pèi	rúsùm	kissúm	rəsəm
Doyayo	ḏund ³ , ḏuukilē		kusile	yok ¹ (yo) ¹

	hear entendre, écouter	know savoir, connaître	say ... dire ...	speak parler
Beiya	lagná	leená; meená	nooná	yɔɔrína
Riitime	lakná	meená	nɔɔná	yó'órinā
Gəmme	lá'gi lanjá	mèè mená	nòh nɔná	yòkti yɔɔjá
Baanma	lá'gi lanjá	me ^v e mená	nòhò	yòkti yɔɔjá
Gəunəm-Yar	ɖägəní; ɖäg-	miɛní; miè-	təəní; tóó	ruirini; ruiri-
Vɔmnəm	dak kpákò; dakkpəm	mɛ ^f m; mɛɛkò	tɔɔm; tɔɔkò	
Jango (S)	ɖaɲ	mɛɛ !	doonɲ	
Momi	ɖaaká	meekná (know how to)	dooská; dooka	
Kobom	nààpái	miém; náá bāshi	tóó-	rùkdí
Doyayo	lak ¹ yɔ ¹	mɛɛk ¹ yɔ ¹	a ¹	yaabo

	eat (the <u>food</u> ['tuwo']) manger (<u>couscous</u>)	eat - manger	eat/chew (<u>meat</u>) mastiquer (de la <u>viande</u>)	bite mordre
Beiya	liiná ; liì kóp		tɔpná; tɔp gbóók	nɔmná
Riitime	lii <u>kóóp</u>		tɔb kpó'ɔgɔ	nɔmná
Gəmme	lee lená		tɔb námzē	nòm nóamá
Baanma	lee lená		tòb námzē	nòm nomá
Gəunəm-Yar	liní kúá; lià- <u>kúá</u>	yakiní	tauní <u>djuorè</u>	nɔmní; nòm-
Vɔmnəm	rɛm; rekò		təm <u>dóórò</u>	rɔmɔ; rɔnkpè
Jango	rɛɛ kóp		tikku <u>nánsú</u>	rɔmu; rɔɲkú
Batəm(Momi)	règùm; rèká			ròm; rɔnkpá
Kobom	réí; <u>rékó</u>	tèígó (beans, mais)	tòùrùm <u>gúfí</u>	ròmú
Doyayo	le ² , lek ¹ yɔ ¹		tòkiyɔ ¹¹¹	lɔm ³

	drink boire	look (at) regarder	see voir	give donner
Beiya	boʔná	kɛʔná	ʔəpína	gaaná
Riitime	bóʔōná		úbna	gaaná
Gəmme	bòʔ boná	kèè kɛná	ípi imá	gàà ganá
Baanma	boʔ boná	kèè kɛná	ʔəkpə əkpamá	gàà
Gəunəm-Yar	būūnǐ; bùù-	zuəní	wàg-	ganí; gà-
Vəmnəm	buum; buukò	zuum; zuukò	ukpém; ukpákò	gaam; gaakò
Jango (S)	boonǝ !	gém(m)u ('look!')	ɔʔtà	gʷɛɛ
Momi	boʔka		ɔka	gà-
Kobom	bóóm		ʒòòm; ʒóó-	gaam
Doyayo	yɔ̃ ² , yɔ̃k ¹ yɔ̃ ¹		gbɛn ³	gaakiyɔ̃ ¹¹¹

	swim nager	burn brûler
Beiya	yálná	máʔná;
Riitime	yálná ; a yál mááme	dɔɔ zína
Gəmme	yál yaná	dòʔ doná
Baanma	sèè sɛma	
Gəunəm-Yar	annǐ; àsə	maanǐ; màà-
Vəmnəm	pərmôm; pərmókò	dɔɔsəm; dɔɔsákò
Jango	nenku mǝŋ	dúŋǝ! dɔ̀ɔ̀saŋ
Momi	pulumkwa	dɔɔská
Kobom	áá wúm	rómǐ; róm-
Doyayo		dɔ̀ɔ̀ ²³

	go aller, partir	walk marcher	come venir	
Beiya	rikná ; watná	èmbúnna	zεεná	
Riitime	wadná ;	rεʔkína	zaana	
Gəmme	bad baná	èmbi emá	bahsi baná	
Baanma	bara	èmbí náani	basò	wáhti waná
Gəunəm-Yar	ḃεuní; ḃεm	ruirəní , rəəriní	zaní; zǎámó	
Vəmnəm		ríbdəm	zaní; zaakò	
Jango	reŋ ('go!)	rí; riitú ('walking')	zaŋ; zǎkú	
Momi		gənəm (journey)	zaaka	
Kobom	rím (vas y!)	ríbdī	jààm	
Doyayo	rek ³	em ⁴ , emb ⁴	zaa ²³ , zaak ¹ yo ¹	

	I je	you tu	he/she/it il/elle	we (incl) nous (incl)	we (excl) nous (excl)	you vous	they ils/elles
Beiya	míí	màń	yén	úún	uu	iin	íin
Riitime	mí	mán	hwún	ényǎ		ínyá	nébábe
Gəmme	míí	múó	wúó	wéó		wúú	yán
Baanəma	mii	muu	wuu	yεε	yεε	yii	yaa
Gəunəm-Yar	míí	mó	úrǎ	íyó		íí	úrí
Vəmnəm	míi	móo	úr	εε		ii	ír
Jango	mínŋ	mónŋ	úu	áá		ínŋ	íí
Jango (S)	mínŋ	mónŋ	úu	áá	éé	ínŋ	îî
Momi	mii	mɔɔ	ur	aa	ee	ŋ ŋ	íí
Kobom	mí	mú	wén	énàì		íyàì	yénàì
Doyayo	mi	mɔ	gi, -ge, -ɔ	wε	wi	nε	hi

	01	02	03	04	05
Beiya	mani	tek	taarək	náárək	nɔɔnɔk
Riitime	gbáni?	tek	táárək	náárək	nóónɔk
Gəmme	wóóna	ítigè	táágè	náágè	nòònègé
Baanma	geena	itigà	taagà	náàgà	nɔɔnùga
Gəunəm-Yar	man	ittu; itfu	taaru	néórə	gbɔn nɔ́lɔ́rɔ́
Vəmnəm	màn	ètèn	taan	nannò	gbà náárò
Jango	mbóko	été	taaré	náárê	gbà náárò
Jango (S)	mbókò	ettê	taarê	ná ^a ré	gbè nárò
Momi	muunə	ii teei ?	taanə	naanə	gbənarə
Kobom	mánni	ité	táaré	nàré	gbénnáári
Doyayo	gbu ¹ nu ¹	eer ¹ ɛ	taa ¹ rɛ ¹	na ² sɔ ³	nɔɔn ³ ɛ ²
	06	07	08	09	10
Beiya	nɔɔ wɔŋgə	náárək àp tǎārək	náárək àp náárək	náárək àp nɔɔnɔk	kóp
Riitime	nóó gbáni?	nón tek	dur té	ap náárək nóónɔk	kob
Gəmme	nóngé	nó'itigè	dàkwà	níŋsínè	kɔp
Baanma	nɔnga	nó'itigè	dàkwà	níŋsínà	kóp
Gəunəm-Yar	gbáásə māī	gbáásə 'ittú	gbáásə taaru	gbáásə nɔ́lɔ́rɔ́	kòòmé
Vəmnəm	gbaasə mál	gbaasə ètèn	gbaasə táan	gbaasə nannò	kòmna
Jango	gba námbózo	settê	sattáarèè	pitím bózo	kònnò
Momi	gbamro	gbansa	samsara	piti muuze	kòmna
Kobom	gbánzà mánni	gbá'fà ité	gbássa táaré	gbása náre gbássa náre	kòmna
Doyayo	nɔɔn ³ -gbunu	noon ³ -eere	gɛɛ ² sɛ ³	naan ² za ¹³	koob ² lɛ ³

	20	40	100	200	15
Beiya	zul	zuu tek	zuu [?] nɔɔni; yar kôp	zuu [?] kóp	wàllə
Riitime	tííle	zu [?] te	zu [?] u nɔɔne	zu [?] u kóp	wálle
Gəmme	gbàhsí wɔnzè	gbàhrí ítirè	gbàhrí nóóndè	gbàhrí kób	kób bèŋ nòònìge
Baanma	gbààsí genze	gbààrí ítirè	gbààrí noonre, noonra		
Gəunəm-Yar	rááré	zuu ʔice	zuu gbannáláɾə	zúú kòòmé	rāptəɾə
Vəmnəm	ráárò	zuu ètê	zuu gbà náárò		kòmna sàà gbà náárò
Jango (S)	zuru	zu [?] ɛ etê	zu [?] ɛ gbə náró		kònnó sù gbə náró
Momi	zúur				
Kobom	ráári	zuu itté	zuu gbənáári	zuu kòmna	ròpdéri
Doyayo	yɔɔl ¹ -gbun ¹ u ¹	dum ¹ bi ³ li ² nas ² ɔ ³	temere gbun ² u ²		

References:

- Blench, Roger & Fr. Adrian Edwards (with Raymond Yasom, Michael Usman & James Bekaa). 1988. A Dictionary of the Momi Language. (The Momi [Vere] language of Nigeria (Yadim dialect). A draft dictionary). Cambridge: multi-copied.
- Kleinewillinghöfer, Ulrich. 2015. Samba-Duru Group. <http://www.blogs.uni-mainz.de/fb07-adamawa/adamawa-languages/samba-duru-group/>
- Kleinewillinghöfer, Ulrich. 2015. VERE Language Group. Comparative Wordlist. (<http://www.blogs.uni-mainz.de/fb07-adamawa/files/2015/06/Vere-group-100-.pdf>)
- Kpengabse, A. (2013). Doyayo wordlist; ms.
- Lode, Lars. 1992. Aperçu des langues parlées dans le département de Faro. Poli: multi-copied.
- Wiering, Elisabeth & Marinus Wiering. 1994. *The Doyayo Language. Selected Studies*. Dallas: SIL.